

DİN FELSEFESİ KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

-Yeni Başlayanlar İçin-

İsmail ŞİMŞEK

Kitabe Yayınları: 83

DİN FELSEFESİ KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ
-Yeni Başlayanlar İçin-

İsmail ŞİMŞEK

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
NY MATBAACILIK YAYINCILIK
KAĞITÇILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0533) 591 86 17 (Sertifika no: 50732)

1. Baskı: Ocak 2024

ISBN: 978-625-94339-4-3

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

DİN FELSEFESİ KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

-Yeni Başlayanlar İçin-

İsmail ŞİMŞEK

Ankara 2024

Doç. Dr. İsmail ŞİMŞEK

1982'de Erzurum/Oltu'da dünyaya geldi. 1999 yılında Oltu İmam-Hatip Lisesinden mezun olan yazar, aynı yıl girmiş olduğu Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden 2003 yılında mezun oldu. 2006 yılında Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü Din Felsefe Bilim Dalında *Plantinga'da Tanrı ve Kötülük* adlı teziyle yüksek lisansını tamamladı. Daha sonra 2013 yılında aynı üniversitede *Tanrı, Ruh ve Ölümün Estetik Boyutu* adlı teziyle doktorasını tamamlayan yazar Diyanet İşleri Başkanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığındaki memuriyet görevlerinde bulundu. 2018 yılından itibaren Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Bölümünde Doç. Dr. olarak öğretim üyeliği kadrosunda görev yapmaktadır. *Dinin Estetik Boyutu, Düşünce Tarihinde Tanrı'nın Özgürlüğü Sorunu, Ataizmden Ateizme Tanrı ve Yanılgılar, Yeni Başlayanlar İçin Din Felsefesi* adlı daha önce yayımlanmış kitapları bulunan yazarın çeşitli ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanmış çok sayıda makale ve bildirileri bulunmaktadır. Yazar evli ve üç çocuk babasıdır.

ÖN SÖZ

Din üzerinde eleştirel bir düşünce olan din felsefesi, bir bilim dalı olarak her ne kadar 19. yüzyılda ortaya çıkmış olsa da ele aldığı problemler açısından nerdeyse ilk insana kadar geri götürülebilir. Fakat felsefe yapmak düşüncede belirli bir entelektüel seviyeye ulaşmayı, sistemli düşünmeyi gerektirdiğinden bu tür bilim dallarının kökeni daha çok Antik Yunan düşüncesiyle birlikte başlatılmaktadır. Ülkemizde din felsefesinden bir bilim dalı olarak söz edilmesi ise daha yakın bir zamanda II. Meşrutiyetten sonra olmuştur. Bununla birlikte din felsefesi bugün hem akademik dünyada hem de toplumsal ve entelektüel hayatta en çok talep gören alanlardan birisidir. Bu anlamda ülkemizde çok sayıda tez, makale, araştırma ve çeviri kitaplar yayınlanmıştır. Bununla birlikte özellikle din felsefesinde kullanılan kavramların çoğunlukla felsefe alanında da kullanılması müstakil bir din felsefesi kavramlar sözlüğü yazılmasına gerek duyulmamasına neden olmuştur. Oysa bilindiği gibi her kavram kendi disiplini içerisinde farklı anlam ifade etmektedir. Örneğin din psikolojisi alanında din, yaşanan bir tecrübe olarak görülürken sosyolojide toplumsal bir müessese olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle müstakil bir din felsefesi kavramlar sözlüğü, konuların anlaşılması noktasında özellikle hem alana yeni başlayan lisans ve lisansüstü öğrencileri hem de bu disipline ilgi duyan herkes için kolaylık sağlayacaktır.

Din felsefesi kavramlar sözlüğünde temel olarak kavramları bütünüyle Türkçeleştirme amacı güdülmemiştir. Esas olan bilimsel kavramların entelektüel dünyada nasıl yaygınlaştığıdır. Özellikle bazı sözlüklerde kavramları Türkçeleştirme adına daha anlaşılabilir hale getirmek zor olan felsefe alanını daha da anlaşılabilir kılmaktadır. Örneğin antropoloji yerine budun, pratik

veya fiili yerine kılıklı gibi kavramların kullanılması ve sözlüklerde bu madde başlığı altında yer verilmesi, felsefe veya din felsefesine ilgi duyanları daha zor bir alanla karşı karşıya kalma duygusuna itmektedir. Bu çalışmada kavramlar entelektüel dünyada, yazılı eserler ve günlük dilde yaygın kullanıldığı şekliyle ele alınmıştır. Bu bağlamda din felsefesinde en sık karşılaşılabilecek kavramlar önemine göre kısa, uzun ve kelime köken anlamlarına yer verilerek açıklanmıştır. Bunu yaparken özellikle Yunanca kelimelerin kökeni Anthony Preus tarafından yazılan *Historical Dictionary of Ancient Greek Philosophy* adlı sözlük ile zaman zaman karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Ayrıca tüm kavramlar *A Concise Encyclopedia of the Philosophy of Religion* (Anthony C. Thiselton, Oneworld Publication 2002), *The Cambridge Dictionary of Philosophy* (Ed. Robert Audi, Cambridge University Press 1999), *A Dictionary of Philosophy of Religion* (Charles Taliaferro and Elsa J. Marty, The Continuum International Publishing Group, New York 2000), *Dictionary of World Philosophy* (A. Pablo Iannone, Routledge, London 2001), *A Dictionary of Philosophy* (Antony Flew, The Macmillan Press, London 1981) ve *Felsefe Sözlüğü* (Ahmet Cevizci, Paradigma Yayınları, İstanbul 1999) gibi bir çok sözlükle karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.